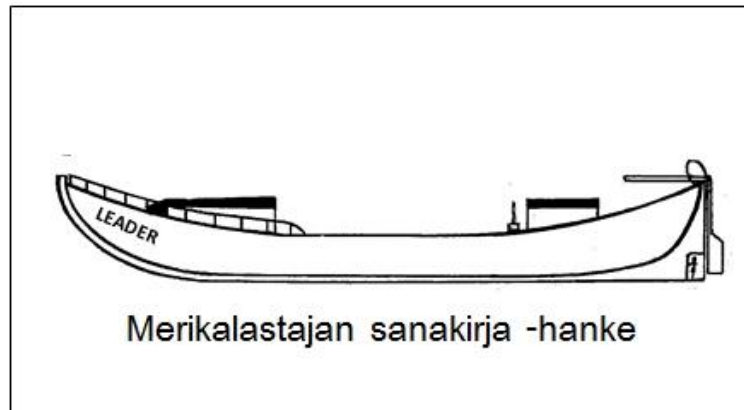

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry

LEADER-hanke ”Merikalastajan sanakirja”

Kalastajien haastattelu

Haastateltava: Vieno Aalto (s. 5.7.1916) (VA)

Haastattelija: Juhani Aalto (JA)

Haastattelun aika: 1994 ja 1995

Tekstin purki ja litteroi Juhani Aallon 1994-1995 äänittämältä CD-levyltä Lasse Lovén 19.8.2016. Murreversio. Poimittu kalastukseen, kalastajiin, mereen ja paikannimiin liittyvät kohdat. Äänite on tallenteena Merikarvia-seuran arkistossa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

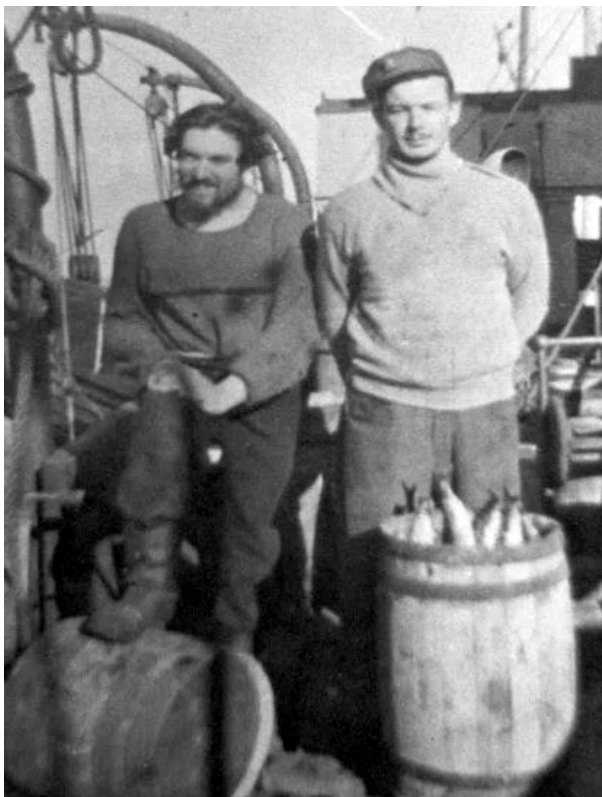
Kalamiehen kaiho

VA: Laulantaa, vanhaa laulelma vuodelta 1912, joka opittu ennen sotia Helsingissä:

” Kun metsätietä käsitysten kuljin ja iltaruskossa kukkia poimittiin,
niin metsä meille ennen soiton soitti, se kutsui onnehen ja elämään
Kun syksyn myrskyt saapui Suomehemme, sinä läksit jälleen maille etelän
Sinä olet aron villi vapaa poika, minä tyttö jäisen kylmän pohjolan.”

JA: Minulla on tuon ”Kasakkalaulun” sanat. Ne on kirjoitettu paperille 1948.

Tikselimiehet Vieno Aalto (vasemmalla) ja Mauno Saarinen (oikealla) sillilaiva GRETA:n kannella Islannin vesillä 1946.

Kuva: Merikarvia-seuran arkisto – Juhani Aalto.

Sillinkalastusta Islannin vesillä

VA: Sillilaivas s/s PETSAMO **Islannin** vesillä, tommone toista sataa metriä pitkä *purkki*. Siel oli 300 miestä, ruokapöytäki oli 80 m pitkä väläkannella. 80 naista. Miehet toi ämmiä kotiin. Santa Vilho ämmä oli Rymättylästä kotosi. Palose Eero frouva oli Hankosta. Lehtise Paavo rouva oli Koivisto kauppalasta. Salo Huuko morsei oli Lavansaaresta Suomenlahdelta. Ne oli kihlois oikee.

Salo Huukol oli suuri *kiljutooppi* pöydällä. Eskola tuli sinne *tikselimiesten* kämppää. Tikselimiehet *rustas* auki ja kiinni sillitynnyrit, hoiti kaikki tynnyrihommat. Huuko sano on kaljaa siinä *toopis*. Paina se mielees ettet yhtään *nokkoo* ota. Huugo otti aika ryydyn siitä. Se on meidän kihlauksel, se on purettu.

Sukusaaren Fransu sano että hän tykkää susta (siitä flikasta) kauheesti. Ja meni saakeli sen kanssa kihloihin. Huusi oikee siäl kämpäs et mentii kihloihin. Tyttö sano myöhemmi et oli Fransu vähä nuuka, ei klänninkii tai kankait hammeisii tai muutakaa. Lähti **Lavansaaree** takasi.

Ei enne vanhaa ollu naisil pikkuhousui. Hame oli pitkä. Sillo oli köyhyyttä ja eikä housutkaa ollu kauhee hyviä laadultaa. Pitkät hammeet suojas niitä reisii ja takalistoo, kato. Mullaki oli komia morsei Helvi Kettel, **Viipuri** seudult **Kuolemanjärvelt**, mää oli sillo 21. Reippaita oltii, *friskeja* oltii. Täytin *sillilaivas* 22. Morsein jäi **Jämsänkoskel** auton alle ja kuoli. Oli sukulaisten tykön siellä. Kaunis ja komee oli mut kuoli. Haudattu Kuolemanjärvel. Oli syntyny -25. Mää seurustelin sen kanssa kolme vuotta, ja mää puhun aina totta. Se oli 9 vuotta mua nuorempi. Se on maailman hienompia kertomuksia, rakkauskertomuksia.

VA: Katto se kävi sillai, et nämä merikarvalaiset äijät, hälytettiin täältä tikselimiesporukkaa, ne huolsi tynnyrit, aukasi, *rustas*. Tynnyreitten kans vaan taistella. Ko ne lähti sillilaivaan ko ne saivat kutsuja sinne. Täällä oli yksi Vainion Franssi **Ylikylästä**, sanottiin Knuppivainioks. Kävi sillai et Franssi oli sairastunu keuhokuumeeseen ja kuoli vapun tienois. Mää hain Franssin leskeltä kutsupaperit ja mä panin ne *plakkariin*. Lähdin poikain kans **Hankoo**. Ojalan linja-auto vei, se Heikki Ojala *tyyräs* koko porukan Hankoon laituriin. Laulettiin. Petsamo laivaa varustettiin lähtökuntoon kalastusretkel Islantiin. Laivan kapteeni Erik Hjelt tuli konsuli Elfvingin kanssa sin.

JA: Näistä reissuista löytyy lisää selostusta kirjassa Helge Heikkinen: Hopeaparvien perässä Islannin vesillä. Åbo Academin kirjastossa löytyy.

VA: Hangossa konttoripäällikkö Lundstenille esitin Vainion paperit. No oletteko sitte pätevä näitä tynnyreitä käsittelemään. Mä olen niitä paljon tehny ja käsitelly tynnyritehtaalla. Mä olin sillo nuari sälli, 22 vasta. Kaverit todisti et on se pätevä. Mattilan Paavo oli monta reissu ollu enne. Näin lähdeitti. Se oli hiano reissu. Kuules siäl oli 80 komiaa naista mukana enimmäkseen **Viipurin Koivistolta**, Lavansaaresta, **Tytärsaaresta**, **Seiskarista**. Siel oli 300 miesvahvuus ja naiset päälle.

JA: Vilho Santa löysi vaimonsa sillilaiva Petsamosta. Hyvä todiste onnistumisesta on toimiva kalaliike jälkipolvilla vieläkin Merikarviolla.

VA: Poikkesimme Puolassa **Gdynian** satamaan, nykyään joku **Gdanski**, otettiin sieltä hiililasti. Sit mentiin **Tanskaan**, otettiin sieltä suolaa, sokerii, kaikenlaisia mausteita suuret määrät. Sit mentiin naskuteltiin **Norjaan Ålesundiin** ja ostettiin sieltä *nuottii* ja veneitä sillinpyyntiin. Ålesundista lähdeitti sit *lykkäämää päi* länttä. Lopulta näky **Islannin Långnäsin** lumiset vuoret ja päästiin rannikolle, **Langenäsin** niemimaalle, idänpuolella Islantiin. Melko pitkällä käytiin ympäri ja idänpuoleista rannikkoa käytiin. Siinä oli *sillimatalikot*.

Nuotta oli 60 m syvä ja 300 m pitkä. *Emälaiva* ajo pitkin merta ja tähysteltiin silliparvia. Ne näky semmottena mustana läikkänä. Sillit hyppei veden pinnalla, tumma läikkä ko *synnin sumu*. Äkkii sitte veneet alas, miehet sinne ja ajamaan kovaa vauhtia. Nuotta oli pakattu komiasti kahteen *paattii* puoliks. Paatit oli yhdistetty keulast. Ne ajo yhtä rinnan. Kun ne tuli lähel ne aukasi *keulaklömmarin*. Silliparvi kierrettiin ja sillit ei tienny mistään mitään. Nuotan *alapaulas* oli metallirenkaat ja sieltä kulki *vaijari*, sanottiin *nörppivaijari*. Sit pantii koneet käyntiin ja *punottiin* eli *krympättiin* vaijerit kiinni. Vaijarit kävi koneella ja toinen vaijari krympäs nuotan ja sit vedettiin löysä *liina* sisäl.

Joskus oli valtava silliparvi, mut saatiin vain muutama *tynnyri*. Joskus ei ollu ko muutama kymmenen metriä levee parvi, mut syvä ja saatiin satoja tynnyreitä. Emälaiva ajo viereen ja alettiin nostaa valtaval

vinssihaavilla isoon ruumaan. Vinssi nosti haavin. Se nousi ylös kuule. Siin pohjas oli semmone systeemi et ko mies veti narust ensimmäisen kerran ni lukko aukes ko veti toisen kerran ni lukko meni kii.

Sillilaiva PETSAMOn vinssihaavi nostaa saalista laivan ruumaan.

Kuva: Merikarvia-seuran arkisto - Juhani Aalto.

Sit naiset töihi ja kalat perkauskoneisiin. Niiltä meni pää poikki että *hetkahti*. Koneet oli salaisia ja ne oli peitettyjä, kukaan ei saanut nähdä. Ne oli Suomessa keksittyjä koneita. Ko *sillejä* tuli perkauskoneesta niitä alettiin heti suolaamaa ja sokerii ja mausteita. Me tikselimiehet tehtii sit hommii ja tehtii satoja tynnyreitä. *Laukkavesi* eli väkevä suolavesi pantiin tynnyreihin. Kun oli määrätty määrä suolaa, sokeria, mausteita ni tehtiin 120 litran tynnyreitä. Sokeri-suolasillii. Ei niis oikee ollu *suomuksii*, nahka vaa. Potki enempi ko silakka mut uupu paineen alla. Työn tahti oli semmone et välillä oli viikkoki ettei tehty mitää ko ei saatu kallaa. Mut sit oli jaksoi ko minäki valvoin kolme vuorokautta yhtä mittaa ilman silmän sulkemista.

Ko multa o kysytty, koska olette viimetteeks syöny, ni mää sanon että jos tarkotatte et mä olen ollu ruokapöydäs 24. syyskuuta 1938. Sillon olen viimetteen aterian syöny kaato ko oli ruokaa joka sorttii ruokaa, siis marmelaadista rusinapullaan, läskii, *kampelaa*, 60 m pitkä pöytä, sait ottaa mitä halusit. Tämän päivämäärän muistan kun olin silloin syöny.

Se oli siinä joku toukokuun 15-16 päivänä lähtö ja takaisin joku syyskuun 24 päivä. Franssi oli sillo kihlois jonku Eskolan Hiljan, **Seiskarin** flikan kans vuonna 1937. Komia flikka oikeen. Franssi alko purkaa kihlaus -38 reissul.

Nuotan ylälaidas oli komioita *palloi* ne piti verkkoo pinnal. Täällä myytiin norjalaisia *silakkarysiä*, niis oli vähä isompii reikii. Siin oli kummallinen *solmu*. Se *kudin* oli ihmeellistä, noin 20 millii *silmä*, isompi kuin silakkaverkossa. Se oli reipasta lähtöö ku oli monta silliparvee. Kummallakin puolella laivaa oli kahdeksan venettä. Mä oli tilapäisesti paateissa, olin vain tynnyrihommas. Tynnyrimiehii kyseltiin täältä meiltä ko täältä oli lähtösin sillitynnyrit. Meitä oli 16 miestä tynnyreitä käsittelemässä ja kaikki Merikarvialt.

Toras-yhtiö osti TORAS nimisen laivan, nimi annettiin yhtiön mukaan. Kausen *touhuu*. Laiva varustettiin merelle täällä Jukolan *pyttytehtaan* laituris. Täältä se lähti *sillimereen*, mutta heitä *luonas* kauheen huonosti silloin. Mää olin silloin sil emälaival Petsamol mut siellä oli muitakin laivoi. Me saimme silloin -38

kaikki tulot yhteen sille retkikunnalle 41 000 tynnyriä kalaa. Tynnyrit oli pitänyt kauheen hyvin. Ei ollu menny rikki, ei vuotanu. Laivassa oli apuna myös *kalapoikii* ja *kalaflikkoi*. Minäkin sain sieltä joululahjaa vielä ylimääräistä 1000 markkaa.

JA: Montako kertaa kävitte Islannin mais kesällä, ja mitä asiaa teillä sinne oli?

VA: Emälaiva ei käynyt lainkaan mais. Vain ne pienet laivat, *pikkupässit*, kävi maissa. Koko suven oltiin merel.

VA jatkaa: Sillo oli *turskaa* ko synnin sumuu. Minäki *juksasin* sitte ja sillä *juksalla* ja *koukulla* sain turskan joka paino 16-17 kiloo. Mä perkasin ja vedin sen mastoon ja ajattelin viedä sen jouluks kotiin *livekalaksi*. Mut ko oli lämmintä ja poltettii kivihiiltä laivas, se alko haisee ja mä heitin sen menemää.

VA: Siel oli semmonen *röykkyselkä* lokki, semmone vääräselkäinen muunnos. Sitä naurettii sitte sitä lokkirotuu, sil oli semmone suuri röykky niskan pääl. Ja niitä oli siellä ko synnin sumuu, lokkeja laivan peräs. Jos *kapulan* heitti ni aina tuli pari alas.

Saksalaiset ampu torpeedolla 8. Heinäkuuta -40 PETSAMON **Irlannin** rannikolle. Laivan kapteeni Hjelt oli **Englannin** merikoulun käynyt kapteeni. Saksalaiset oli kirjoittanut kapteenille todistuksen, että tämä ei ollut upottanut itse laivaansa. Ettei Hjeltii täällä syytettäis. Se oli kova *kapu* se Hjelt. Sen kaksoisveli Ossi Hjelt oli samanlainen. -36 kumpikin oli matkustajalaivas kapteenina, toine ARTURUKSES ja toine ÅBEROSIS. Sit ARTURUS ajo sen ÅBERONIN upoksi **Kattegatil**. Sillo meno Hjeltin vaimo ja tytär. Hjelt ui monta tuntii jonku suure lankun pääl likkansa kans. Sit 11 vuotias tytär kuoli ja Hjelt joutu irrottaa tytön. ARTURUKSEN väki pelasti sumussa. Tämä tapahtu ennen sotaa -36.

JA: Hjelt kaksosveljesten laivatörmäys Tanskassa oli 1931 oman tietoni mukaan.

VA: GRETA laivas oli iso porukka merikarvialaisii. Semmosiiki joit oli ollu PETSAMOS. Meil oli *nuottapaatin* päällikkönä "*nuottapaasina*" norjalaisii enimmäksee. Ne osas kaikki konstit ja kikat. Vanhoi sillikalastajii ne norjalaiset. GRETA oli pienempi laiva, PETSAMO oli 8 tonnin ja tämä oli joku viiden tonnin. GRETAN omisti loviisalainen kalastusyhtiö. Islannin oltiin mais GRETA reissul. Liverpoolis katteltii vinttikoirakilpailuu sodan jälkee samal reissul mennes. Siel oli nii valtava nousu- ja laskuvesi. Mentii nousuvedel ja vedettii *flussit* kii. Vesi laski joku 7 metrii. Sit ko vesi taas nousi ja *tammet* avattii.

Saarisen Mauno eli Parturi Mauno oli *hutka sälli* reissussa. Hän löysi jostain maantienvarest renkaan ja toi Suomeen. Hän lupas *paperossin* sille joka tulee aamulla herättämään. Mut se ei ollu ainoastaa se herätys. Hän sano et jokaine joka tulee hänen koppinsa saa tupakan. Siellä kävi moni mies, kymmenkuntaki päiväs kysymäsä mitä kuuluu ja aina sai Camel-tupakan. Mauno ei polttanut itse mut oli herrasmies ja anto tupakkaa muille. Hän teki yhden virheen. Kun saatiin annosviinaa, mut hän säästi aina. Yks sälli sano että kyl hän kestää viinaa, monta kertaa o juonu pullonki eikä tunnu missää. No parturin Mauno oli säästänyt paljon ko sillii tuli. Komiaa ja väkevää tuli Maunolle, täysi *jukeli*.

Joku helsinkiläinen jätkä, jota sanottiin Humuks, sano et kestää kyl eikä tuu miksikää. Vai olet semmonen joka kestää jukelin viinaa. Mauno sano et saat juoda ton jukelin (=pullo), totta kai mut ei saa mennä sänkyä eikä sammuu. Helsinkiläinen Humu heitti yhtäkkii Maunon viinan vattaansa eikä tullu miksikään. Istu ja jutteli. Jesusauta. Mauno oli nii hullu. Ko Humu ei tuupertunu ni Mauno meni ja löi sitä päi suuta ja kysy mikä taikuri sää olet. No se anto takasi ja siitä tuli nii helvetin kovat kahakat ja päällystön korvii meni. Se kattottiin valtavaks väkivaltasuudeks ja Mauno joutu maksamaan sakkoo

laivan kassaan 5000 markkaa. Mauno kiros meitä ki ko ette tullu yhtään auttaa ko se meinas tikselillä tappa. Mää sanoin ett se oli reilu veto ja ei me siihen puututtu.

Hyvä lehmä makso siihe maailman aikaan 1000 markkaa. Petsamolla -38 tienasin 5000 markkaa. No se oli aika hyvä palkka.

Merikarvialaisii oli varmaan sillilairoissa vielä 50-60 luvulla.

Markkinareissujen iloa ja jännitystä

JA: Elomaan Vihtoria ahdisteltiin kuutamolla keisarinvallan aikana ehkä noin 1910?

VA: Se Elomaan tapaus oli semmone että ku hän otti täältä suuren *tiinun* kaloja ja vei Tampereelle. *Lahnoja, säynäitä ja suolasilakkaa* mahdottomasti. Suolasikkain ja lahnain alla suures tiinus oli 8 litran *tritteliä* ja puolen *nelikkaa jottenkaita*, niit oli ladattu sinne katto kalain alle. Ja rahaa tuli nii että rytisi. Se oli pääasia se *rojun* vienti **Tampereelle**. Ja kuules ko Elomaan Vihtori vei kerran semmotten lastin sinne ja tienas mahrottomasti rahaa, *plakkari* täynnä ko tiinu oli puolillaan. *Matkaskrinnis*. Rahaa, ämmälle kankait ja kakaroille kaikenlaista.

JA muisteli: Puntarilla hevosta lyötiin **Hämeenkyrössä**. Sopii kalanmyyntimatkaan, ei voinut olla **Parkano**. Reki oli ns. *matkastiinu* jossa tiinu oli rakennettu kiinni rekeen. Suolatut kalat lastattiin siihen Tampereen matkaa varten. *Kotipolttoista* viinaa kulki omassa astiassa mukana. Paluulastina tuotiin monenlaista tavaraa kotiin.

VA: **Sormenpellon** tienoilla (JA: Ilmeisesti Hämeenkyrössä) mentiin, siellä välillä poikettiin. Vanha akka asu siellä yksin. Kaunis kuutamoyö. Hän otti matkaskrinnist vähän *kuppii* ja lauleskeli. Mitä tualla tiellä näkyy, parin sadan metrin päässä, jotain liikettä. Hän ajaa *naskuttaa*, luuli hirveksi. Mies näkyy tiellä, joka huusi että pysähdy. Hän ajatteli ettei Vihtori sit **Lippidiikis (Langaluugii)** enää koskaan ol jos pysähtyy. Hän hoputti hevosen kuule täyteen vauhtii. Itte se lähti *leipomaa*. Keskellä tietä oli hevonen ja *komi* poikittain. Hän *tryykäs* siitä hevosen *perseen* takaa ja sit *komireen* etupää pois ko hevonen *truikkas*. Kova ryskäys kuului ja varmaan meni aisa poikki niiltä. Reki pysy pystys.

Ne rupes ampumaa, ko seittemä pyssyy laulo. Hevonen lisäs vauhtii sitte. Hän sano nii ettei enempää kuin viistoista minuttii kulu ko ne tuli perästä. Jotenkin ne oli korjannu aisan ja pääsi liikkeelle. Sieltä tultiin ja lujaa. Siellä oli valtava ori takana, joku hirmu. Joku Eri-Aaroni. Ne yritti oikealta puolelta hänen rinnalleen ja huusi häntä pysähtyyn.

VA: Hän tiesi että kuolema tuli varmasti. Hän sano et ku ne pääsi rinnalle ni hän otti suure tiinu syrjältä puntarin, ni hän veti sillä hevosta kulmaan ja kaikki *mulkkas*. Siin oli joku *monttu* sopivasti. Mut kohta ne alko taas ampuu häntä, mutta hän pääsi pakoon.

Toisella reissulla silakkatiinusta osa kaatu lumihankkeen. Lähteenmäen Jussi se oli sillo reissus. Kaikki nostettiin takaisin tiinuun ja sinne meni myös pajunlehtii ja jäniksen *papanoita*. Mutta kaikki meni kaupaks Tampereel. Ostajat oli luullu et oli laakerilehtii ja pippurii.

Ko Lähteenmäki lähti kotoo *matkaskrinni* kans kalakaupal Tampereelle päin, ei ollu kiire. Hän meni **Harvalas** sitte **Ylikyllää** päin, ni Turjan Miina tuli ko näki Lähteenmäen menon ja sano hei Jussi, panimme kankasta *niisiin* ja meillä meni kaikki sekasin kangaspuissa, ei ikänä tul mitää. Lähteenmäki oli taitava joka *sorttii*, pani hevosen kii ja oli siellä kolme vuorokautta ennen kuin kangas selkisi. Välillä oli *stoddii* ja välillä syötii. Ei ikinä kiiruu. Mut niitte poikain (rahtimiesten) muijat ei tehny asiaa tästä, neljätoista mukulaa Lähteenmäkiskäl oli leipäkoril eli satakuuskymment sormee.

Kertomus Haanpään Iivarista

Haanpään livari oli *pistämäs* perunaa **Tikkakaulal**. livari oli semmone et viulunsoitto, haitarisoitto ja säveltäminen onnistu, muut hommat ei. Hänel oli kauheen suuri *fältti* kymmenen numeron. Siin oli sit *tulimultaa*, jota joki oli tuonu. Hän sillä 10 numeron *fältillä* kynti, nii perunat ei kerinny nousta. Ne oli syyskuussa vasta *plantuil*. livari oli etevä. Olen ollu livarin pirtis 1933. Iivaril oli pieni *kidekone*. livari kuunteli venäjän kieltä. Hän oli isänmaan ystävä, osasi jonkun sanan venäjän kieltä.

livari teki sanat ja sävelsi sotavankina ollessaan Venäjällä laulun ”Tyttö Moskovan”, jota Georg Ots myöhemmin lauloi levyllä.

Meren viemää

JA: Mikä Lauri kuoli **Ouran Gaddin** takarannalle.

VA: Se oli Lehdon Lauri, semmone *lyhyläntäne* mutta pieni vieteri.

Muuttuva saaristomaisema

JA: **Borgetholma** ja nuo o ollu puuttomii. Vanhoja valokuvia kattoo ni ei yhtään puuta ole.

VA: Saaret oli puuttomia kun kaadettiin kaikki lepätkin ja taitettiin *lehtikerppuiks* lampaille. Pellonsivut oli kaikki syäty. **Syylöö** eli **Syreenisaari**, ei yhtään puuta, kaikki oli lampaat syöny.

Ouran luodot kasvaa puuta. Ennen aikaan lampaat pidettiin luodoissa pari viikkoo niin sit ne siirrettiin toisees saareen.

VA: Ennen lampaat söi mansikan lehdet mutta jättäneet mansikat. Saaret oli täynnä suuria mansikoita. Ennen mailmas käytiin paljon mansikoita poimimassa.

Sillanpään Jussin epäonninen pirtukauppa

VA: Sillanpään Jussin pirtukeikka oli tämmönen. Sillanpään Jussin veräjälle tuli hirmunen kuorma-auto. Ainakin neljä-viis-hevoskuormallista siihen mahtu. Aikanaan iso auto. Kuski kysy Jussilta et tietäskö hän

onko pirtuu. Jussi sano et kyl pirtuu o ja he teki sit hyvät kaupat. Jussil oli siinä lähel mettässä oikein useita satoja, kumminki 200-300 *pyttyy*. Monta 10 litran *pyttyy*. Pytyt lastattiin autoon. Kun tuli maksun aika ni kuski se *pääjunnkari* sano et mä panin jakun nauiaan tupaan ja siinä on lompakko. Jussi meni hakeen takin, turkisvuori siinä oli, mut ei siinä mitään *lompasaa* ollu. Auto lähti. Jussi jäi siinä veräjäl ja Jussi jäi katsomaan perään. Jussin koko omaisuus oli siinä. Useita satoja *pyttyy*. Jussi oli sit *köyhyyden röykyis* sit lopulta. Ne löi häntä sillai *retkuu*.

Seuraava tarina on totta, uskokaa tai älkää.

Mä oli **Kemijärven** pakkasis. Sallan suunnalta rajalta kuulu suden ulvonta. Mä olin siellä oululaisen Valjuksen töissä, asuimme parakissa. Siel oli joku Järvisen Matti Tampereelt. Kysyi ”tunneks Merikarvialt semmost Sillanpään Jussii, mä hain siltä joskus *pirtuu*”. Ja nauraa rähätti. Oli varmaan ollu mukana kuorma-autokeikalla. Oli hyvä lyödä Jussia retkuun, kun ei voinut hakee poliisia apuun.

Miinanraivausta Viipurin lahdella

VA: Mä juttelen yhden kovan tapauksen. Se oli lähellä **Tuppuraa** ja **Teikarii** siinä **Viipurinlahdel** 1943 keväänä. Sanotaa aina et kylä oli tarkkaa ja kylä hankki käydä huonosti ja oli *yhdeltä kynneltä* et meinas käydä huonosti etten mä menettäny henkeeni. Se oli jossa isiin **Häränpäänniemen** kohdal. Kuinka voikaan olla nii kaunis ilma **Suomes**. Ei pilvee eikä *tuulen värettä*. Se oli ko *rasvattu* se meri. Nousi raivauskalusto pintaan ja katkasi vaijeri. Nousi kuule pintaa sitte kova *plotka*. Joku Oulun poika, joku Kujalan Kalle huusi, se on pojat nyt nii pitkä miina et o ko viis miestä. Vedettii kalusto ylös. Ei ikänä oo kukaa tämmöst nähny.

Meil oli pieni puine *jollavene*. Luutnantti Eerola, **Haapasaarest** kotosi, oli laivan päällikkö ja sano et panna jolla veteen ja vähä raivausvälineit ja purkuvälineit mukkaa ja puretaa se. Ja Aalto tulee mukkaa. Mä sanoin et joo mä olen aina reipas, joo, tulemaa. Mä oli sit keulapäässä venettä ko nostetti venettä raivaajan kannelt veteen. Ni kuinka mu käteni luiskahti köysi. Kyl mä mielestäni oli *friski* ja *kroussi*, vähä hiukka yli 25. Mut kuinka ollakkaa ni käsistäni luiskahti köysi ja paatti päälles pystyy veteen. No kyllä maar sen tiät kui miinan purkuavaimel ja jokoavaimel ja kaike moiste kävi, raivaus ja purkuvälineil kävi. Just keritty lastaamaa siihe paattii. Pussit ja *loodat* meni pohjaan. Ai jes kui ne kiros ja haukku mut. *Nulju* ja *vetkale*. Ai sainko ma kovan kirouksen.

No, paatti vedettii ylös ja vesi tyhjennettii ja paatti pantii kelluttelee, ni siihe viereen. Sitte hommattii konehuoneest, haettii kaikenmoisii jokoavaimii, mitä *fränsyreit* ja väärii, ja lähdettii kattoo miinan tyä et minkämoinen se on. No, me mentiin veneeseen ja oltiin edetty kymmenisen metrii miinaan päin. Miina oli edennyt parisensataa metrii *merivirran* mukana. Mut sillo se *rämähti*. Ja kuule kaikki Ikkunat rikki ohjaushytistä. Kaikki lensi vetee väärinpualin.

Mä hyppäsin heti veteen, enneko se painealto *kerkes*. No. Sitte kuule katteltiin toisiamme ja vedettiin vene taas sinne raivaajan kannelle. Ja pojat tuli sitte mun tyä kaikki. Taputettii mua päähän ja kehuivat. Voi sua hyvä *nulju*. Se oli sun ansio ko sä olit nii vetelä ja *vletku* et paatti putos päälleen raivaajan kannelt. Se olis ollu nii *valmista pässii* et ei olis tarvinnu päästä sadan tai 50 metrin päähä ko olis *henki lähteny*. Miinanraivaaja oli niitä Siikaveneitä.